

Dopis Svatého otce Františka manželům u příležitosti Roku rodiny Amoris laetitia

Milí manželé na celém světě

Obracím se na vás u příležitosti Roku rodiny Amoris laetitia, protože chci vyjádřit svoji náklonnost a sounáležitost s vámi v této zvláštní době, ve které žijeme. Vždy jsem se modlil za rodiny, ale ještě více jsem se modlil během pandemie, která všechny podrobila těžké zkoušce a zejména ty nejzranitelnější. Současná situace mě přiměla doprovázet s pokorou, náklonností a otevřeností každého jednotlivce, manželský pár a rodinu ve všech situacích, ve kterých se nacházíte.

Tento zvláštní kontext nás zve, abychom žili slovy, kterými Pán vyzýval Abrahama opustit svoji vlast a otcovský dům a vyjít *do neznámé země*, kterou mu on sám ukáže (srov. Gen 12.1). I my jsme více než kdy jindy zažili nejistotu, osamělost, ztrátu svých blízkých a byli jsme nuceni opustit svoje jistoty a „kontrolovaná území“, zřici se svých zvyklostí a přání, abychom se nestarali jen o blaho vlastní rodiny, ale o blaho společnosti, které rovněž závisí na našem osobním chování.

Vztah k Bohu nás lidsky formuje, doprovází a mobilizuje a konečně nám pomáhá „opustit naši vlast“, často s jistým strachem a úzkostí z neznámého. Ale podle naší křesťanské víry víme, že nejsme sami, protože je v nás, s námi a uprostřed nás Bůh: v rodině, v sousedství, v práci nebo při studiu, ve městě, kde žijeme.

Stejně jako Abraham, opouští každý z manželů svoji vlastní zem, protože cítí volání po lásce v manželství, a rozhodne se dát bezvýhradně druhému. Proto představují už zásnuby opuštění vlastního území, když se očekává, že se člověk společně vydá na cestu vedoucí k manželství. Za různých životních okolností, k jakým patří stárnutí, příchod dětí, práce a nemoci, představuje vzájemný závazek to, že pár opustí svoje zvyky, jistoty a svoje pohodlí, a že se vydá do země zaslíbené Bohem: být dva v Kristu, *dva v jednom*. Jeden život, jedno „my“ ve společenství lásky s Ježíšem, který je v každém okamžiku vaší existence živě přítomen. Bůh vás doprovází, bezpodmínečně vás miluje, nejste sami.

Drazí manželé, uvědomte si, že vaše děti – zejména ty malé – vás pozorně sledují a očekávají, že budete svědčit o silné a důvěryhodné lásce. „Jak je pro mladé lidi důležité vidět na vlastní oči Kristovu lásku, která je živá a přítomná v lásce párů, které svým konkrétním životem dosvědčují, že láska je možná navždy!“[1] Děti jsou vždy darem, který mění každou rodinu. Touží po lásce, uznání, ocenění a důvěře. Vaše otcovství a mateřství vyžaduje, abyste byli schopni dát svým dětem radost z toho, že objeví, že jsou dětmi Božími, dětmi jednoho Otce, který je miloval od prvního okamžiku a každý den je bere za ruku. Tento objev může dát vašim dětem víru a schopnost důvěřovat Bohu.

Určitě to není vůbec jednoduché vychovávat děti. Ale neměli bychom zapomínat, že i oni nás vychovávají. Prvním místem, kde se uskutečňuje výchova je stále rodina se svými malými gesty, která říká víc než slova. Vychovávat znamená především, doprovázet proces růstu, být v mnoha ohledech přítomný, aby se děti mohly vždy spolehnout na své rodiče. Vychovatel je člověk, který v duchovním smyslu „svědčí“ a především se zcela do toho vztahu „noří“. Je důležité, abyste jako otec a matka budovali tento vztah k dětem na základě autority, kterou jste si každý den znovu zasloužili. Děti potřebují jistotu, která jim pomáhá, aby měly důvěru ve vás, v to, že je váš život krásný, v jistotu, že nikdy nebudou sami, ať se stane cokoliv.

Na druhé straně, jak jsem již uvedl, narostlo povědomí o identitě a poslání laiků v církvi i ve společnosti. Vaším úkolem je měnit společnost svojí přítomností ve světě práce a starat se o to, aby byly zohledněny potřeby rodin. Také manželé by měli převzít iniciativu [2] ve farnosti a v diecézi, být

aktivní a tvořiví v duchu komplementarity charismat a povolání jako podoby církevního společenství. Potřebujeme „manžele po boku duchovních, abychom šli s ostatními rodinami pomáhat těm, kteří jsou slabší, a hlásat tak, že Kristus je přítomen i v nesnázích“. [3]

Proto vás, milí manželé vyzývám, abyste se angažovali v církvi, zejména v pastorační rodině, protože „spoluodpovědnost za misie volá [...] manželské páry a vysvěcené nositele úřadu, zejména biskupy, k plodné spolupráci při péči a starosti o domácí církev“. [4] Myslete na to, že rodina je „základní buňkou společnosti“ (Apoštolská exhortace Evangelii gaudium, 66). Manželství je skutečně projektem k budování „kultury setkávání“ (Encyklika Fratelli tutti, 216). Z tohoto důvodu jsou rodiny vyzývány, aby stavěly mosty mezi generacemi, a tak aby předávaly lidstvu podstatné hodnoty. Potřebujeme novou kreativitu k tomu, abychom tvář tvář novým výzvám upozorňovali na ty hodnoty, které z nás dělají Boží lid.

Povolání k manželství obsahuje úkol řídit loď na někdy drsném moři, která se sice chvěje, ale díky svátostné skutečnosti je přesto bezpečná. Jak často byste jako apoštolové nejraději řekli nebo spíš křičeli: „Mistře, tobě je jedno, že zahyneme?“ (Mk 4,38). Nezapomínejme, že Ježíš je na této lodi díky svátosti manželství přítomen. Stará se o vás, je vždy s vámi, i když jde loďka na rozbouřeném moři nahoru a dolů. Na jiném místě evangelia vidí učedníci Ježíše ve velkých obtížích. Uprostřed bouře ho vidí, jak jde k nim a vezmou ho k sobě do lodi; tak nechte i vy, až bude bouře zuřit, Ježíše nastoupit do své lodě. Protože, když k nim vstoupil na loď, vítr se utišil (srov. Mk 6,51). Je důležité, abyste se společně dívali na Ježíše. Jen tak budete v pokoji, budete překonávat konflikty a nacházet řešení mnoha problémů. Ne proto, že zmizí, ale protože je potom budete moci vidět z jiné perspektivy.

Jenom tehdy, když se odevzdáte do Pánových rukou, budete schopni žít to, co se zdá být nemožné. K tomu musíte uznat vlastní křehkost a bezmoc, jakou zažíváte tvář tvář tolika situacím, které vás obklopují. Současně si ale smíte být jisti, že se tímto způsobem ukáže Kristova síla ve vaší slabosti (srov. 2 Kor 12,9). Právě uprostřed bouře rozpoznali apoštolové Ježíšovo království a božství a naučili se mu důvěřovat.

Chtěl bych využít příležitosti a ve světle těchto biblických míst popřemýšlet o některých problémech a možnostech, s nimiž se rodiny v tomto čase pandemie setkaly. Například prožily spolu více času. Byla to jedinečná příležitost pěstovat v rodině dialog. Samozřejmě to vyžaduje pořádnou dávku trpělivosti; není jednoduché být celý den spolu, když máte ve stejném domě pracovat, učit se, odpočívat a nabrat síl. Nenechte se odradit únavou, síla lásky ať vás uschopní více hledět na druhého – manželského partnera, děti – než na svoje vlastní těžkosti. Vzpomeňte si na to, co jsem vám napsal v Amoris laetitia (srov. čl. 90-119), kde jsem se odvolával na Pavlův hymnus o lásce (srov. 1 Kor 13, 1-13). Vroucně proste Svatou rodinu o tento dar; znovu čtěte tento chvalozpěv lásky, aby inspiroval vaše rozhodování a jednání (srov. Řím 8,15; Gal 4,6).

V tomto případě není spolužití pokáním, ale útočištěm uprostřed veškeré nepřízně. Rodina ať je místem přijetí a porozumění. Uchovejte si v srdci radu, kterou jsem dal svatebčanům na cestu: „smím“, „děkuji“ a „odpuť“. [5] A v konfliktech ať „nikdy nezapadne den, aniž by byl v rodině uzavřen mír“. [6] Nestyďte se společně klečet před Kristem přítomným v Eucharistii, abyste zažili chvíle pokoje a vyměnili si pohled plný něhy a dobroty. Nebo uchopit ruku druhého, když je trochu našťvaný, a vyloudit z něj důvěrný úsměv. Možná se budete chtít večer před usnutím společně pomodlit k Ježíši, který je stále u vás.

Přesto bylo pro některé páry těsné soužití, ke kterému byly v době karantény nuceny, zvláště těžké. Již trvající problémy se zostřily a vedly k téměř nesnesitelným konfliktům. Mnozí zažili dokonce rozpad svého vztahu kvůli krizi, kterou nebylo možno překonat. I těmto lidem bych rád vyjádřil svoji náklonost a sympatie.

Rozbití manželských vztahů přináší mnoho utrpení, protože se neuskuteční mnoho z toho, co si předsevzaly; chybějící porozumění vede k hádkám a zraněním, která se nedají lehce uzdravit. Ani děti nejsou ušetřeny utrpení, když vidí, že jejich rodiče už nejsou spolu. Nezapomeňte ani potom hledat pomoc, aby konflikty mohly být nějakým způsobem překonány a nezpůsobily vám a vašim dětem ještě víc utrpení. Ježíš, Pán, vám dá ve svém nekonečném slitování poznat, jak se posunout ve všech těch těžkostech a trápeních. Nepřestávejte se k němu modlit a hledat u něho útočiště a světlo, které osvětluje cestu. K tomu ať je vám společenství církve „je otcovským domem, kde je místo pro každého i s jeho úmorným životem (Evangelii gaudium, Apoštolská exhortace Radost evangelia, 47)

Nezapomínejte, že odpuštění uzdravuje všechny rány. Vzájemné odpuštění je výsledkem vnitřního rozhodnutí, které zraje v modlitbě, ve vztahu k Bohu, jako daru milosti s nímž Kristus naplňuje manžele, pokud jej nechají jednat, když se na něho obracejí. Kristus „bydlí ve“ vašem manželství a čeká na to, až mu otevřete své srdce, aby vám mohl pomáhat silou své lásky jako učedníkům v lodi. Naše lidská láska je slabá, potřebuje sílu věrné Ježíšovy lásky. S ním můžete vybudovat „dům na skále“ (Mt 7,24).

Dovolte mi, abych v této souvislosti adresoval pár slov mladým lidem, kteří se připravují na manželství. Pokud bylo těžké už před pandemií najít stálé pracovní uplatnění, potom se situace na trhu práce teď ještě ztížila. Zvu proto snoubence, aby se nenechali odradit a aby ukázali „tvůrčí odvalu“ svatého Josefa. Na něj jsem chtěl v roce, který je jemu věnován, zvláště vzpomenout. Tak můžete doufat v Prozřetelnost i vy, když půjde o to, nastoupit na cestu manželství i s nedostatečnými prostředky. „Právě těžkosti někdy umožňují, aby se v každém z nás ukázaly zdroje, o kterých jsme ani netušili, že je máme.“ (Apoštolský list Patris corde, 5). Neváhejte hledat oporu u svých rodin a přátel, v církvi a farnosti, abyste žili v budoucnu manželský a rodinný život a učili se od těch, kteří již nastoupili cestu, kterou vy začínáte.

Dříve než zakončím tento dopis, chtěl bych poslat zvláštní pozdrav dědečkům a babičkám, kteří nemohli během izolace vidět svoje vnoučata a být s nimi. Chtěl bych poslat zvláštní pozdrav starším lidem, kteří zvláště trpěli osamělostí. Rodina se nemůže obejít bez prarodičů, jsou živou pamětí lidstva a „tato paměť může pomáhat v budování lidštějšího a přívětivějšího světa“. [7]

Kéž svatý Josef vzbudí ve všech rodinách tvůrčí odvalu, kterou tak naléhavě potřebujeme právě v epochální změně, kterou právě prožíváme. Matka Boží ať vás provází ve vašem manželství při utváření „kultury setkávání“, kterou tak naléhavě potřebujeme k překonávání nepohody a protivenství zatemňujících naši dobu. Mnohé výzvy nemohou vzít radost těm, kteří vědí, že jsou na cestě s Pánem. Intenzivně žijte svá povolání. Nedopusťte, abyste nosili smutek na tváři. Tvůj manželský partner potřebuje tvůj úsměv. Vaše děti potřebují vaše povzbudivé pohledy. Pastýři a ostatní rodiny potřebují vaši přítomnost a vaši radost: radost pocházející z nebe!

Zdravím vás od srdce a povzbuzuji vás, abyste pokračovali v poslání, které nám světil Ježíš a drželi se modlitby a „lámání chleba“ (Sk 2,42). A prosím nezapomínejte se za mne modlit; já se za vás modlím denně.

S bratrskými pozdravy

František

[1] [Videoposelství k fóru „Kde jsme s Amoris laetitia?“ \(9. Června 2021\).](#)

[2] [Srov. Evangelii gaudium, apoštolská exhortace Radost Evangelia, 24](#)

[3] [Videoposelství k fóru „Kde jsme s Amoris laetitia?“ \(9. Června 2021\).](#)

[4] [Videoposelství k fóru „Kde jsme s Amoris laetitia?“ \(9. Června 2021\).](#)

[5] [Promluva rodinám, které v roce víry připutovaly do Říma \(26.října 2013\)](#); srov. Postsynodální apoštolskou exhortaci [Amoris laetitia](#), 133.

[6] Katecheze ze 13. Května 2015, srov. Postsynodální apoštolská exhortace [Amoris laetitia](#), 104.

[7] [Poselství Svatého otce Františka ke Světovému dni prarodičů a seniorů 25. července 2021 „Já jsem s tebou po všechny dny“](#)